

22 בפברואר 2015

לכבוד

מר יאיר רביבו

ראש עיריית לוד

בפקס: 08-9279046

ובמייל: mayor1@lod.muni.il

הנדון: ייצוג הולם לערבים בקרב עובדי העירייה

הרינו לפנות אליך בבקשה לפעול למתן ייצוג הולם לערבים בקרב עובדי העירייה במחלקות השונות, כדלקמן:

1. בעוד שהתושבים הערבים מהווים 27.5% מתושבי לוד¹, נתונים שנמסרו לנו על ידי עיריית לוד ביום 8.2.2015 מעלים תמונה עגומה של ייצוג נמוך בקרב הערבים עובדי העירייה. הנתונים מראים, כי במחלקות ובדרגים מסוימים אין כלל ייצוג לערבים.
2. לפי נתונים אלה, מתוך 879 תקנים בעירייה, רק 125 תקנים מאוישים על ידי עובדים ערבים (כ-14% מכלל העובדים). זאת, כאשר רוב העובדים הערבים בעירייה (יותר מ-70%) עובדים במחלקת חינוך בתפקידים כגון סייעות טיפוליות, סייעות לגננות, מזכירות בתי ספר, עוזרות גננת מחליפה, קידום נוער וטכנאים. **אם מוציאים את מחלקת חינוך מכלל הנתונים עולה, כי שיעור הערבים המועסקים בעירייה אינו מגיע לכדי 8%.**
3. במחלקות רבות, ובעיקר באלה שנושאות אופי ניהולי, אין ולו עובד/ת ערבי/ה אחד/ת. זה המצב במחלקות: גזברות, הנדסה, הנהלה, מבקר הרשות, מחשוב ותקשורת, ספורט וספריות. במחלקות אלה מתקבלות החלטות חשובות, שנוגעות בין היתר לחלוקת תקציבים ומשאבים עירוניים, ושיש להן השלכה ישירה על איכות חייהם של תושבי לוד הערבים.
4. הנתונים מעלים, כי במחלקת הרווחה ישנם 12 עובדים ערבים, שעשרה מהם מועסקים במשרה חלקית, וזאת מתוך 129 עובדים במחלקה; במחלקת פרויקטים ישנם 10 עובדים ערבים, שמועסקים במשרה חלקית, וזאת מתוך 48 עובדים במחלקה; במוקד העירוני ישנו עובד ערבי אחד מתוך 14 עובדים במוקד, וגם הוא מועסק במשרה חלקית; במחלקה המשפטית ובמחלקות ביטחון, לוגיסטיקה ומשאבי אנוש, מספר התקנים המאוישים על ידי ערבים בכל המחלקות יחד אינו עולה על 11 תקנים, וזאת מתוך 153 תקנים במחלקות אלה. הנתונים מעלים עוד, כי מבין 79 תקנים בדרגים ניהוליים בעירייה, ישנו רק תקן אחד המאויש על ידי ערבי (במחלקת לוגיסטיקה).

¹ מתוך אתר העירייה: http://www.lod.muni.il/show_item.asp?levelId=44561

5. תת-ייצוג של ערבים, כאמור מהווה הפרה של זכות תושבי לוד הערבים לשוויון, שממנה נגזרת זכותם לייצוג הולם בקרב עובדי העירייה. בענייננו די בתוצאה הסופית של העדר ייצוג או ייצוג נמוך של ערבים בקרב עובדי העירייה ובמחלקותיה השונות כדי להצביע על פגיעה בזכות לשוויון. שכן השוויון המוגן במשפטנו אינו שוויון פורמאלי גרידא אלא שוויון המכוון לתוצאה: "השאלה אם נוצרו אי-שוויון והפליה תיבחן – כפי שראינו – על-פי התוצאה, ולא על-פי הכוונה. כוונה טובה אין די בה להקדים יום יפה, אין די בה כדי להועיל, אם התוצאה המתקבלת היא תוצאה של הפליה". (בג"ץ 2671/98 **שדולת הנשים בישראל נ' שר העבודה והרווחה**, פ"ד נב(3) 664, 630 (1998)).
6. החובה למתן ייצוג הולם לערבים בגופים ציבוריים ובשירות הציבורי מעוגנת בין היתר בחוק שירות המדינה (מינויים), השתי"ט-1959 ובפסיקת בית המשפט העליון, שלפיה כל רשות ציבורית מחויבת לפעול למען קידום ייצוג הולם לערבים. בית המשפט העליון עמד על משמעותה ועל אופן יישומה של חובה זו: "במינוי לשירות הציבורי אין זה מספיק לנהוג בשוויון כלפי מועמד ערבי אלא צריך גם לנהוג העדפה מתקנת כלפי מועמד ערבי מתוך מגמה לתת לאוכלוסייה הערבית ייצוג הולם בשירות הציבורי." (בג"ץ 6924/98 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' ממשלת ישראל**, פ"ד נה(5) 15, 39 (2001)).
7. החובה למתן ייצוג הולם לערבים בשירות הציבורי חלה גם על רשויות מקומיות, אשר מצוות לפעול לשילוב ערבים בקרב עובדיהן (כפי שנקבע בהחלטת ממשלה שהתפרסמה בילקוט הפרסומים מס' 4563, ל' באב התשנ"ז 2.9.1997).
8. החובה למתן ייצוג הולם לערבים מקבלת משנה חשיבות עת מדובר ברשות מקומית, שמשרתת ומספקת שירותים לציבור גדול של תושבים ערבים, שרבים מהם, ובעיקר אלה הזקוקים ביותר לשירותים חברתיים ושירותי רווחה וחינוך עירוניים, לא בקיאים בשפה העברית. זכותם של תושבי לוד הערבים לקבלת שירותים עירוניים ולהנאה שווה משירותים אלה לא צריכה להיות מותנית במידת שליטתם בשפה העברית.
9. העדרם של פקידים ערבים דוברי שפת האם של כשליש ממקבלי השירות העירוני מוביל לפגמים קשים במתן השירות, לסרבול והארכה של הליכים בירוקראטים ולבזבוז משאבי כוח אדם וזמן יקרים, הן לרשות המקומית והן לתושבים.
10. מצבת כוח האדם הנוכחית בעירייה, אשר מדירה את תושבי לוד הערבים מניהול עירם ומקבלת החלטות לגביה, משפיעה לרעה על מעמדם ועל איכות חייהם של התושבים הערבים בלוד, ואף מחזקת את תחושות הניכור בקרבם.
11. **על רקע כל האמור לעיל נבקשך לפעול למען קיום החובה למתן ייצוג הולם לערבים בקרב עובדי העירייה. כמו כן נבקשך לפרט בפנינו את הצעדים והתוכניות שבכוונת העירייה לנקוט כדי להגדיל את שיעורם של העובדים הערבים במחלקות השונות ובכל הדרגים והתפקידים, הן הניהוליים והן הביצועיים.**
נודה לתשובתך בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

נסרין עליאן, עו"ד

העתקים:

ד"ר שוקי אמרני, מנכ"ל משרד הפנים 02-5697989 ובמייל: mankal@moin.gov.il

עו"ד יהודה זימרת, יועמ"ש משרד הפנים, בפקס: 02-6701693 ובמייל: mishpatit@moin.gov.il

מר מרדכי כהן, מנהל המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, בפקס: 02-6701491

השופט יוסף שפירא, מבקר המדינה, בפקס: 02-6665204 במייל: mevaker@mevaker.gov.il